

KADECI WYSLĘCI

Kadeci II RP walczyli i ginęli na niemal wszystkich frontach II wojny światowej: w wojnie obronnej Polski w 1939 roku, podczas walk Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, w działaniach partyzanckich ZWZ-AK w okupowanym kraju, w powstaniu warszawskim. Wszędzie tam widnieją tablice z ich nazwiskami. Wielu wychowanków korpusów kadetów zamordowano w hitlerowskich obozach zagłady i w sowieckich łagrach.

Korpus Kadetów w Rawiczu może poszczycić się wychowankami, którzy bohatersko oddali życie za ojczyznę. Straty, jakie poniosło środowisko kadeckie, dokumentuje książka Stanisława Łodygowskiego „Kadeci II RP walczyli i ginęli za Polskę”. Wymieniono w niej 554 nazwiska tych, którzy zginęli lub zostali zamordowani podczas II wojny światowej i po jej zakończeniu.

Gdy skończyła się 8 maja 1945 roku II wojna światowa, dla Polaków rozpoczęła się walka z sowieckim terrorem i z komunistycznymi władzami. Ponieważ zachodnie mocarstwa oddały Polskę pod wpływ ZSRR, trudno było prowadzić walkę partyzancką bez wsparcia zachodnich sojuszników. W poljańskiej rzeczywistości, w czasach, gdy Polak strzelał do Polaka, polscy żołnierze stawali przed dramatycznym wyborem: czy złożyć broń, czy walczyć zbrojnie z sowietyzacją Polski.

Przypominamy sylwetki kadetów zamordowanych po 1945 roku przez Urząd Bezpieczeństwa, który był narzędziem zaprowadzania komunistycznej władzy i sowietyzacji Polski. Niektórzy nie złożyli broni, niezłomnie trwając przy ideałach wierności ojczyźnie, jak ostatni prezes zarządu Wolność i Niezawisłość - płk Łukasz Ciepliński. Inni uwierzyli władzom komunistycznym i wrócili do Polski z Zachodu, gdzie okazali się po wojnie żołnierzami „niepotrzebnymi”. Wrócili z nadzieją, że będą mogli zacząć normalne życie w Polsce, a spotkała ich śmierć w ubeckich więzieniach. Skazywani byli w fikcyjnych procesach tylko dlatego, że byli niewygodni dla nowych władz, za pochodzenie, przekonania i drogę życiową, za to, że mieli honor być kadetami.

WIESŁAW BUDZI

KDT. BUDZIK W.

Wiesław Budzik ukończył Korpus Kadetów nr 2 w Rawiczu, rocznik maturalny 1939.

Urodził się 4.12.1920 roku. W 1942 roku został aresztowany przez Gestapo w Tarnowie za działalność w ZWZ-AK, więziony w obozach koncentracyjnych w Auschwitz, Flossenberga i Dachau. 28.04.1945 roku powrócił do kraju. Za niepodległościową działalność konspiracyjną aresztowany przez UB 28.09.1946 roku i skazany na karę śmierci. Stracony 21.10.1946 roku w więzieniu Montelupich w Krakowie.

ŁUKASZ CIEPLIŃSKI

Łukasz Ciepliński, ps. „Pług”, ukończył Korpus Kadetów nr 3 w Rawiczu, rocznik maturalny 1934.

Urodził się 26.11.1913 roku w Kwiliczu (pow. międzychodzki). Podpułkownik piechoty, jeden z najwybitniejszych oficerów Polski Walczącej, ostatni dowódca zorganizowanego oporu przeciw sowietyzacji Polski. W 1936 roku ukończył

Szkołę Podchorążych Piechoty w Ostrowi – Komorowie. W kampanii wrześniowej był dowódcą kompanii ppanc. 62. pp z Bydgoszczy 15 dywizji piechoty Armii „Pomorze”. Uczestniczył w bitwie nad Bzurą. Broniąc przeprawy ogniem obsługiwanego przez siebie działka zniszczył 8 czołgów, za co gen. Tadeusz Kutrzeba na polu bitwy odznaczył go medalem Virtuti Militari i awansował do stopnia porucznika. Walczył również w obronie Warszawy. Po kapitulacji był organizatorem komórek konspiracyjnych i szlaków przerzutu na Węgry.

Od 1940 roku pełnił funkcję komendanta Obwodu Rzeszów ZWZ, od 1941 roku aż do rozwiązania AK - Inspektora Rejonowego ZWZ-AK Rzeszów. W 1945 roku prowadził działalność w Delegaturze Sił Zbrojnych na Kraj, a następnie w Zrzeszeniu WiN. Najpierw był prezesem Okręgu Kraków WiN, a od stycznia 1947 roku ostatnim prezesem Zarządu Głównego WiN. Został aresztowany wraz ze sztabem 28.10.1947 roku w Zabrze. Po trzyletnim barbarzyńskim śledztwie skazano go na pięciokrotną karę śmierci. Wyrok wykonano 1.03.1951 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Wraz z nim zamordowano wówczas sześciu oficerów jego sztabu.

Miejsce pochówku pozostaje nieznane.

Odznaczony Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari i trzykrotnie Krzyżem Walecznych. W 2013 roku pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika.

ANDRZEJ CZAYKOWSKI

Andrzej Rudolf Czaykowski, ps „Garda”, ukończył Korpus Kadetów nr 1 we Lwowie, rocznik maturalny 1932.

Urodził się 7.02.1912 roku w Urdominie na Litwie. Major, cichociemny. Uczestnik kampanii wrześniowej, po agresji sowieckiej internowany na Litwie w obozie w Rakiszkach. Uciekł do kraju. Od grudnia 1939 roku był w konspiracji w SZP-ZWZ. W lutym 1940 roku aresztowany został przez NKWD w Oszmianie i skazany na 5 lat łagru w Kargopolu. Od listopada 1941 roku był w Armii Polskiej w ZSRR dowódcą plutonu, w szwadronie przybocznym dowódcy armii. Przez Persję dotarł do Wielkiej Brytanii, gdzie został przeszkolony w dywersji. Skok do kraju wykonał jako cichociemny 16/17.04.1944 roku. Przydzielony został do Oddziału V KG AK (oficer operacyjny „komórki rzutów”), później do Oddziału I. W powstaniu warszawskim był kolejno zastępcą dowódcy II baonu pułku „Basztą”, dowódcą baonu „Ryś”, zastępcą dowódcy połączonych baonów „Oaza-Ryś”, zastępcą dowódcy pułku „Waligóra”, później pełniącym obowiązki dowódcy Zgrupowania Mokotów. Został ranny. Od października 1944 roku był w KG AK (referat przerzutów powietrznych), potem oficerem Oddziału III w sztabie Okręgu Zachodniego. Aresztowany został przez Gestapo i uwięziony w Gross-Rosen i Dora. Wyzwolony przez wojska amerykańskie. Od 1945 roku był w PSZ na Zachodzie. W 1949 roku powrócił do Polski jako Tomasz Sulikowski. Aresztowany przez UB 13.08.1951 roku w Krakowie. Po trzech latach śledztwa w więzieniu na Mokotowie w Warszawie wyrokiem wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z 30.04.1953 roku został skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 11.10.1953 roku. W sierpniu 1993 roku Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich uznał wyrok za nieważny. W kościele oo. Bernardynów w Warszawie na Czerniakowie odsłonięto tablicę pamiątkową. Odznaczony Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari.

STEFAN CZERNI

**Stefan Czernik, ps. „Orwat”, ukończył Korpus Kadetów nr 2
w Chełmnie w 1931 roku.**

**Kapitan łączności. Służbę w Wojsku Polskim pełnił od 1933 roku.
W konspiracji działał od jesieni 1939 roku. Od 1940 roku do sierpnia
1944 roku był szefem Oddziału V (łączność) Komendy Okręgu Wileń-
skiego ZWZ-AK. W kwietniu 1941 roku został aresztowany przez
NKWD. Po uderzeniu Niemców na ZSRR uwolnili go z transportu
polscy kolejarze. Powrócił do służby w KO ZWZ-AK na poprzednie sta-
nowisko. Po operacji „Ostra Brama” aresztowany został 13.08.1944
roku przez NKWD. 2.02.1945 roku skazano go na 20 lat łagrów. Zmarł
w jednym z nich, prawdopodobnie w 1947 roku.**

Odznaczony Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari.

MIROSLAW GRABOWSKI

Mirosław Grabowski, ps. „Prawdzic”, w 1939 roku był w 5 kompanii Korpusu Kadetów nr 1 we Lwowie.

Urodził się 9.04.1922 roku w Warszawie. Kapral podchorąży. We wrześniu jako ochotnik 40. pp walczył w obronie Lwowa, został ranny. Po kampanii wrześniowej powrócił do Lublina, gdzie służył w ZWZ-AK (w 1944 roku w oddziale partyzanckim „Jemioły”, w Zgrupowaniu OP 8. pp AK). Po rozwiązaniu oddziału ponownie przebywał w Lublinie. W październiku 1944 roku wstąpił do Ludowego Wojska Polskiego. 20.01.1945 roku został aresztowany i osadzony w Zamku Lubelskim. Wyrokiem WSO Lublin 9.04.1945 roku wraz z 10 innymi żołnierzami AK skazany na karę śmierci pod fałszywym zarzutem udziału w przygotowaniu zamachu na Bolesława Bieruta i Edwarda Osóbkę-Morawskiego. Wyrok, zatwierdzony przez gen. Michała Role-Żymierskiego i Bolesława Bieruta, został wykonany 12.04.1945 roku w podziemiach więzienia w Zamku Lubelskim. Stracono wtedy wszystkich 11 skazanych.

Odznaczony był Krzyżem Walecznych.

JERZY

HORWATH

Jerzy Horwath, ps. „Bartosz”, w 1939 roku był w 4 kompanii Korpusu Kadetów nr 1 we Lwowie.

Urodził się 10.01.1924 roku w Przemyślanach. Był żołnierzem AK w Okręgu Lwów. W czasie akcji „Burza” służył w 2 szwadronie 14 pułku ułanów AK. Uczestniczył w walkach o Lwów w lipcu 1944 roku. Jego oddział, unikając rozbrojenia przez Armię Czerwoną, przeprawił się przez San na Rzeszowszczyznę i wszedł w skład utworzonego tam przez AK Obszaru Lwowskiego – zgrupowania „Warta”. Kiedy 27.11.1944 roku we wsi Łubno k. Dynowa jego oddział został otoczony przez NKWD, poległ osłaniając odwrót. Pogrzebano go na miejscu śmierci. W maju 1945 roku ekshumowane zwłoki pochowano w bezimiennej mogile na cmentarzu parafialnym w Łubinie.

18.05.1995 roku odbyła się ponownie ekshumacja, a we wrześniu tego roku uroczystość poświęcenia jego nowego grobu na tym cmentarzu.

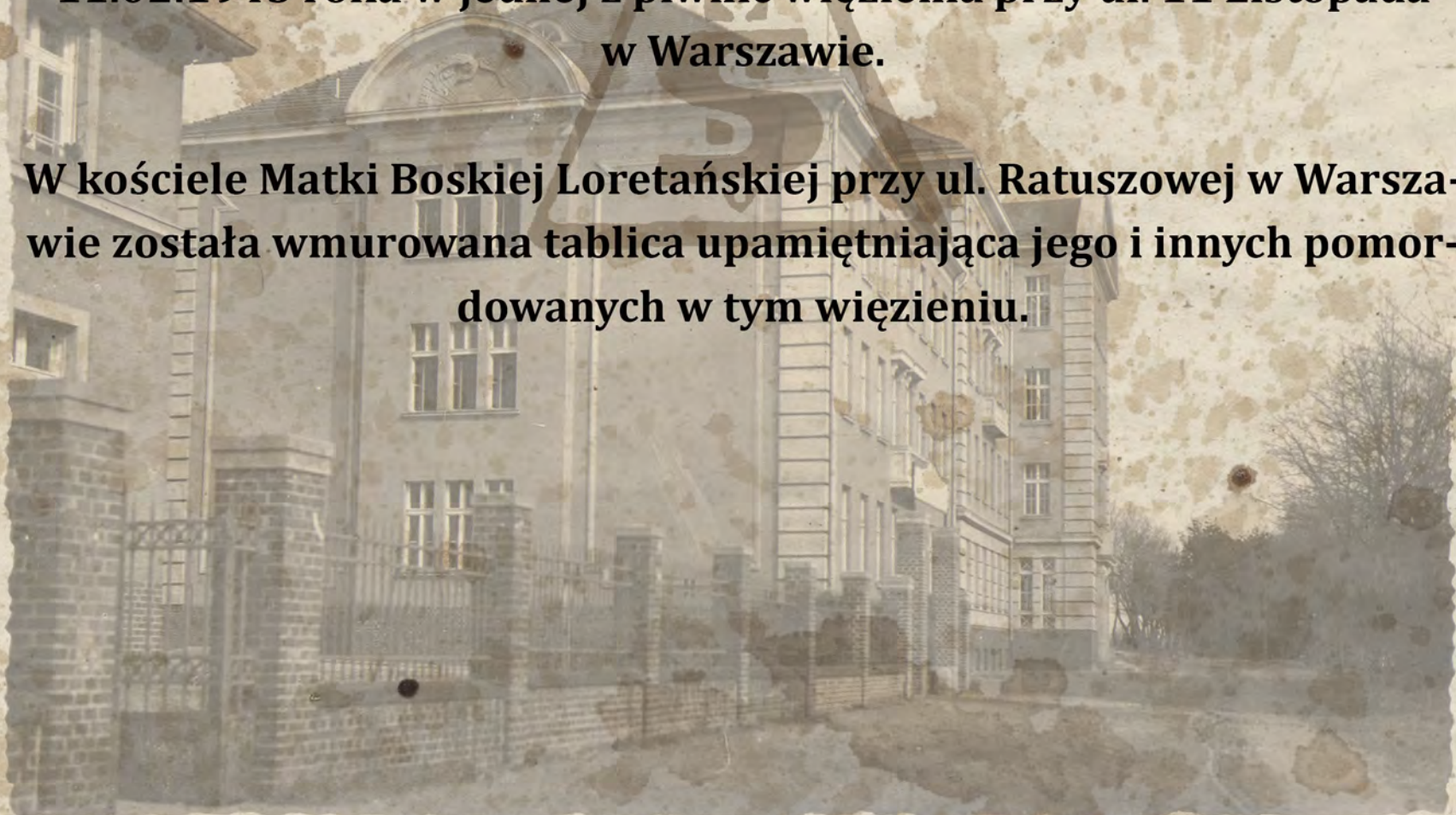
EDWARD NOWICKI

Edward Stefan Nowicki, ps. „Tyczka”, ukończył Korpus Kadetów nr 3 w Rawiczu w 1933 r.

Urodził się 30.09.1910 roku w Mińsku Litewskim. Porucznik piechoty. Od 1935 roku służył w 34. pp w Białej Podlaskiej. Brał udział w kampanii wrześniowej w składzie 9. Siedleckiej DP Armii „Pomorze”. Uczestniczył w walkach na szlaku od Pomorza, przez Bory Tucholskie, bitwę nad Bzurą do Warszawy. Był żołnierzem ZWZ-AK w Obwodzie Radzymin i Obwodzie Ostrów Mazowiecka. W 1943 roku pełnił funkcję oficera łączności Podokręgu Wschodniego Obszaru Warszawskiego. W lipcu i sierpniu 1944 roku walczył z cofającymi się wojskami niemieckimi (bitwa pod Pecynką). Pozostał w konspiracji. Aresztowany został 22.12.1944 roku przez NKWD i przekazany UB. Wojskowy Sąd Garnizonowy w Warszawie 9.02.1945 roku skazał go na śmierć na niejawnej rozprawie, bez udziału oskarżyciela i obrońcy. Czynem przestępczym było - według sentencji wyroku - staranie się por. Nowickiego, należącego do związku AK (mającego na celu obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego) o nawiązywanie łączności radiowej z „Rządem w Londynie”. Rozstrzelany został 10 lub 11.02.1945 roku w jednej z piwnic więzienia przy ul. 11 Listopada w Warszawie.

W kościele Matki Boskiej Loretańskiej przy ul. Ratuszowej w Warszawie została wmurowana tablica upamiętniająca jego i innych pomordowanych w tym więzieniu.

ZYGMUNT SOKOŁOWSKI

**Zygmunt Sokołowski ukończył Korpus Kadetów nr 2 w Chełmnie
w 1929 roku.**

Urodził się 20.04.1908 roku w Warszawie. Był absolwent Oficerskiej Szkoły Artylerii w Toruniu (1931) i Centrum Wyszkożenia Oficerów Lotnictwa w Dęblinie (1934). Podpułkownik obserwator. W kampanii wrześniowej pełnił funkcję oficera taktycznego XX dywizjonu Brygady Bombowej. Po zakończeniu kampanii przez Rumunię przedostał się do Francji, a następnie do Wielkiej Brytanii. Tam służył w Polskich Siłach Powietrznych (dywizjonach bombowych, później, po ukończeniu Wyższej Szkoły Lotnictwa, został wykładowcą w tej uczelni).

W latach 1944-1946 był szefem Wydziału Demobilizacji w Oddziale III Sztabu Naczelnego Wodza (Sztabu Głównego) W 1947 roku wrócił do kraju. Wstąpił do LWP, od 1950 roku był szefem Katedry Taktyki Lotnictwa Akademii Sztabu Generalnego. Aresztowany został 21.05.1952 roku pod fikcyjnym zarzutem współpracy z wywiadem brytyjskim. Po okrutnym śledztwie i rozprawie, będącej parodią wymiaru sprawiedliwości, 18.10.1952 roku Najwyższy Sąd Wojskowy skazał go na karę śmierci. Wyrok wykonano 29.08.1953 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie. Był jednym z 83 oficerów LWP wywodzących się z armii II RP sądzonych wówczas w kilku procesach (proces generała S. Tatara i tzw procesy odpryskowe). Na karę śmierci skazano 37 z nich; 19 wyroków wykonano.

W 1956 roku oficerów tych zrehabilitowano.

**Odznaczony był Krzyżem Orderu Wojennego Virtuti Militari
i czterokrotnie Krzyżem Walecznych.**

BENNO ZERBST

Benno Zerbst ukończył Korpus Kadetów nr 3 w Rawiczu w 1934 roku.

Urodził się 15.11.1913 roku w Białymstoku. Major Wojska Polskiego.

W 1936 roku ukończył Szkołę Podchorążych Artylerii w Toruniu.

Pełnił służbę w Wojsku Polskim od 1936 roku w 4 Pułku Artylerii Ciężkiej (4. pac) w Łodzi. W kampanii wrześniowej był oficerem zwiadowczym w 1. dywizjonie tego pułku, następnie dowódcą baterii w Grupie płk. L. Koca. Pierwsza jego próba przedostania się przez Węgry do Francji była nieudana (został aresztowany przez Niemców i uwięziony w Sanoku). Uciekł i w styczniu 1940 roku przedostał się do Francji, gdzie objął stanowisko instruktora Szkoły Podchorążych Artylerii przy 4 DP. Po upadku Francji przedostał się do Wielkiej Brytanii. Ukończył Wyższą Szkołę Wojenną (1943). Był oficerem zwiadowczym 2. Grupy Artylerii II Korpusu Polskiego w kampanii włoskiej (m. in. w bitwie o Monte Cassino). Od sierpnia 1944 roku pełnił funkcję dowódcy dywizjonu 9. pac. W lipcu 1947 roku powrócił do kraju. Od października 1947 roku był oficerem w Biurze Studiów Oddziału II Sztabu Generalnego LWP. Zwolniony z wojska w kwietniu 1950 roku. Aresztowany 1.12.1952 roku pod zarzutem działalności szpiegowskiej. Po śledztwie i torturach wyrokiem Najwyższego Sądu Wojskowego z 27.04.1953 roku został skazany na karę śmierci. Rozstrzelany 21.08.1953 roku w więzieniu mokotowskim w Warszawie.

1 marca 2016 roku